

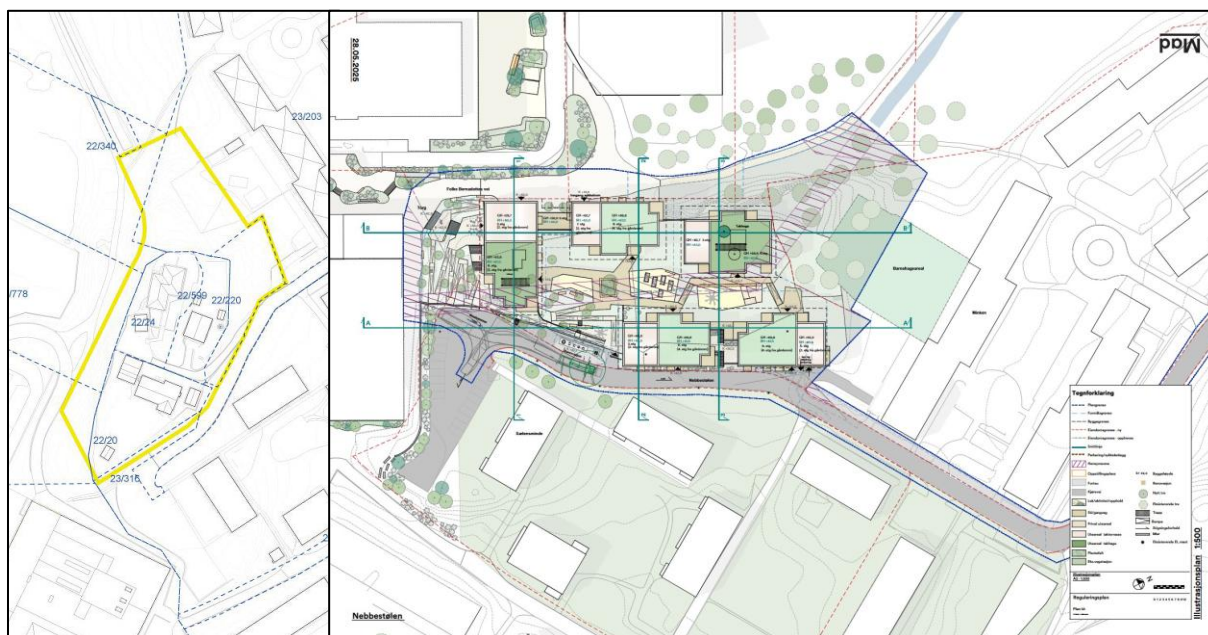
Christine Pötsch

13.11.2025

Oppdatert naturmangfoldrapport i forbindelse med reguleringsplan for Nebbestølen, Bergen kommune

Bakgrunn

Bono Bolig AS holder på med en reguleringsplan med plannavnet Nebbestølen. Planområdet ligger i nærheten til Oasen senter i bydelen Fyllingsdalen i Bergen kommune. Planområdet består av en skogkledd kulle med tre bolighus på toppen. Kollen har bratte skråninger/skjæringer mot øst, sør og vest, mens det er en noe slakere helling mot nord (**Figur 1**). Hovedformålet i planforslaget er bebyggelse og anlegg – boligformål, men det vil også være ønskelig med noe næringsvirksomhet. Eksisterende boliger forutsettes revet. Det foreslås å etablere et oppbrutt bykvartal som legges som en krans rundt kollen (**Figur 1**).

Figur 1. Plangrense (t.v.). Illustrasjonsplan fra august 2025 (t.h.). Figurer tilsendt av Bono Bolig AS og Mad AS.

Biota Naturkompetanse AS har blitt bedt om å utarbeide en naturmangfoldrapport i forbindelse med prosjektet. Rapporten følger veilederen til naturmangfoldrapport fra Bergen kommune og inkluderer i tillegg en vurdering av naturmangfoldloven. Foreliggende rapport er en oppdatert versjon for å svare på kommentarer fra Plan- og Bygningsetaten i Bergen kommune 2025.

Sammendrag

Bono Bolig AS vil bygge boliger ved Nebbestølen nær Oasen i Fyllingsdalen, Bergen. Planområdet er en skogkledd kolle med boliger på toppen, som er planlagt revet.

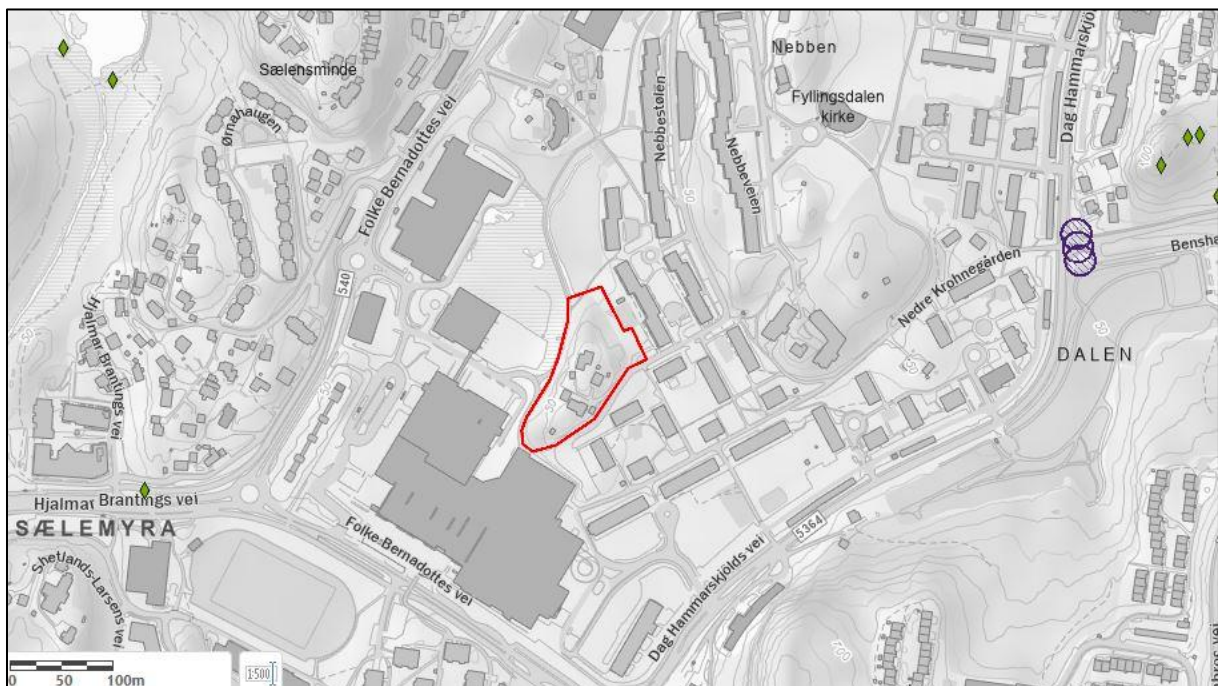
Det finnes ingen registreringer av naturtyper i planområdet fra før, selv om det ble gjennomført en kartlegging etter MDs instruks (Miljødirektoratet 2022) i Fyllingsdalen i 2022. Under befaringen den 26. juli 2023 ble det heller ikke avgrenset naturtyper i planområdet og bortsett fra en liten ask (EN), ble det kun registrert fremmede arter av karplanter. Skogen består stort sett av vanlig forekommende og unge trær med innslag av fremmede treslag. Feltsjiktet er preget av påvirkninger med spredning av hageplanter og arter som tåler tråkk og forstyrrelser. Fra før er det registrert fem rødlistede fuglearter og pinnsvin (NT) innenfor et 100 m influensområde fra planområdet. Noen av artene er registrert med mulig hekking, men det er ikke avgrenset noen funksjonsområder.

Det forventes ikke at tiltaket vil ha mye negativ påvirkning på viktige naturområder eller arter. Det bør tas hensyn til hekkende fuglearter i nærområdet og det bør gjøres tiltak for å unngå spredning av fremmede arter og spredning av partikler fra eventuell sprengning til myr og vassdrag.

Naturmangfold

Naturtyper

Store deler av Fyllingsdalen ble kartlagt for både naturtyper og arter i 2022 etter Miljødirektoratets instruks. Ingen naturtyper ble da registrert i planområdet (**Figur 2**), men av forvaltningsrelevante arter (rødliste eller fremmede arter) ble de fremmede karplantene høstberberis, bulkemispel og sprikemispel registrert (alle svært høy risiko, SE jf. Artsdatabanken 2023).

Figur 2. Utklipp fra Naturbase før kartlegging i 2023 som viser tidligere registreringer av naturverdier i nærområdet. Rød linje viser planområdet; lilla sirkler er naturtypen hule eiker og grønne firkanter er fremmede arter.

Planområdet ble undersøkt den 26. juli 2023 av Christine Pötsch (MSc biodiversitet og økologi). Det ble da heller ikke registrert naturtyper.

Ingen naturtyper er registrert i det aktuelle området og området har dermed ingen verdi for utvalgte naturtyper.

Arter

Én rødlistet karplanteart – ask, som er vurdert som sterkt truet (EN jf. Artsdatabanken 2021; **Figur 3**) – og en rekke fremmede plantearter ble registrert under kartleggingen i juli 2023. De fleste fremmede artene som ble registrert er vurdert med svært høy risiko (SE), men er også svært vanlige i byområder. En liste over fremmede arter registrert under befaringen er vist i **Tabell 1** og **Figur 5**.

Ask som ble registrert er et ungt enkelt-tre og planområdet vurderes ikke å ha spesiell verdi som funksjonsområde for arten.

Langs veien i sørøst er det plantet en del forskjellige treslag som tuja, seder, gran og edelgran. Skogen på denne siden av kollen består av både hegg, rogn, selje, bjørk og furu med en blanding av arter i feltsjiktet som bringebær, tepperot, engkvein, engrapp, smyle, gullris, vivendel, sølvbunke, skogburkne, mjølker og spredte hageplanter som krypfredløs og dielsmispel. Litt lenger opp i terrenget er det blåbærskog. Det går et gjerde med en tujahekk gjennom området og en strøm-/telefonlinje over denne delen av planområdet.

I den vestvendte bratte skråningen består skogen av bjørk, rogn, selje, hegg, platanlønn (SE) og kristtorn med arter som sølvbunke, lyssiv, engkvein, mjølker og storbregner i feltsjiktet (**Figur 3**). I partier sprer fagerfredløs seg fra en hage og noen steder er det hauger med hageavfall. Langs stien i vest finner man amerikahumleblom og bulkemispel. Mot sør er det plantet en rekke med gran og bulkemispel, bringebær, unge bjørk og rogn og bjørkebladspirea vokser under.

Figur 3. Skog i den bratte skråningen mot vest (t.v.). En liten ask som ble registrert nær husene (t.h.).

På bergveggen i sørøst vokser det bergflette sammen med forskjellige mispel-arter, noe syrin, høstberberis og rynkerose.

Hagearealene ved husene på toppen ble ikke oppsøkt, men disse er opparbeidet og man finner en del med hageplanter og fremmede treslag. Oppsummert består skogen i planområdet stort sett av vanlige og unge trær med innslag av fremmede treslag. Feltsjiktet er preget av påvirkninger med spredning av hageplanter og arter som tåler tråkk og forstyrrelser. En liste over registrerte fremmede arter er vist i **Tabell 1**.

Tabell 1. Fremmede plantearter registrert i planområdet den 26. juli 2023 med risikovurdering jf. Artsdatabanken 2023.

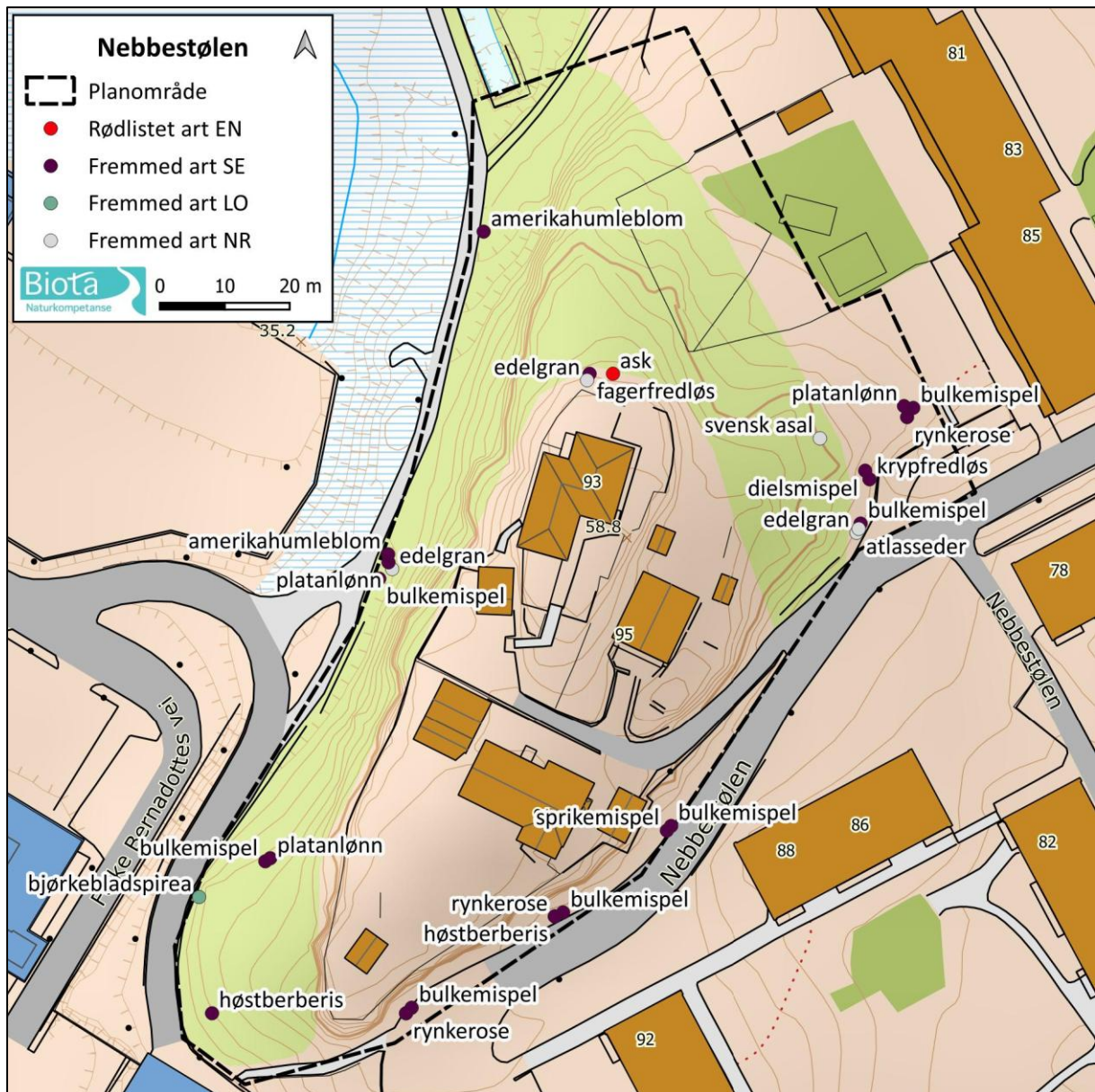
Latinsk navn	Norsk navn	Status/risiko
<i>Abies alba</i>	Edelgran	uten
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Platanlønn	SE
<i>Berberis thunbergii</i>	Høstberberis	SE
<i>Cedrus atlantica</i>	Atlasseder	uten
<i>Cotoneaster bullatus</i>	Bulkemispel	SE
<i>Cotoneaster dielsianus</i>	Dielsmispel	SE
<i>Cotoneaster divaricatus</i>	Sprikemispel	SE
<i>Geum macrophyllum</i>	Amerikahumleblom	SE
<i>Lysimachia nummularia</i>	Krypfredløs	SE
<i>Lysimachia punctata</i>	Fagerfredløs	SE
<i>Rosa rugosa</i>	Rynkerose	SE
<i>Scandosorbus intermedia</i>	Svensk asal	uten
<i>Spiraea betulifolia</i>	Bjørkebladspirea	LO
<i>Syringa vulgaris</i>	Syrin	SE

Figur 4. Amerikahumleblom langs stien i vest (t.v.). Høstberberis sør i planområdet (t.h.).

For arter av fugl og pattedyr er det vurdert et influensområde på 100 m fra planområdet (**Figur 6**). I disse artsgruppene er det fra før registrert pinnsvin (nær truet, NT) og 31 arter av fugl, derav fem rødlistearter og en fremmed art (kanadagås, SE) innenfor influensområdet. De rødlistede fugleartene er grønnfink (sårbar, VU), fiskemåke (VU), storskarv (NT), stær (NT) og gråspurv (NT). Gråspurv, fiskemåke og stær er registrert med mulig hekking. Det vurderes å ikke være grunnlag for å avgrense økologiske funksjonsområder for noen av de registrerte artene (jf. Framstad mfl. 2018). For vidt utbredte fuglearter, eller arter som eventuelt ikke har særlig spesifikke krav til hekkehabitat, vil det være lite hensiktsmessig å avgrense hekkeområder som økologiske funksjonsområder jf. Framstad mfl. (2018). Dette er mest aktuelt for fuglearter som har veldig spesifikke krav til hekkeplasser. Artene som er kjent fra planområdet har ingen spesielle krav til hekkeplass.

Samlet vurderes det at naturen og grøntområdene innenfor vurderte plan- og influensområder har **noe verdi** for naturmangfold som leve- og funksjonsområder for vanlige arter (jf. M-1941).

Figur 5. Arter av forvaltningsinteresser registrert ved Nebbestølen 26. juli 2023.

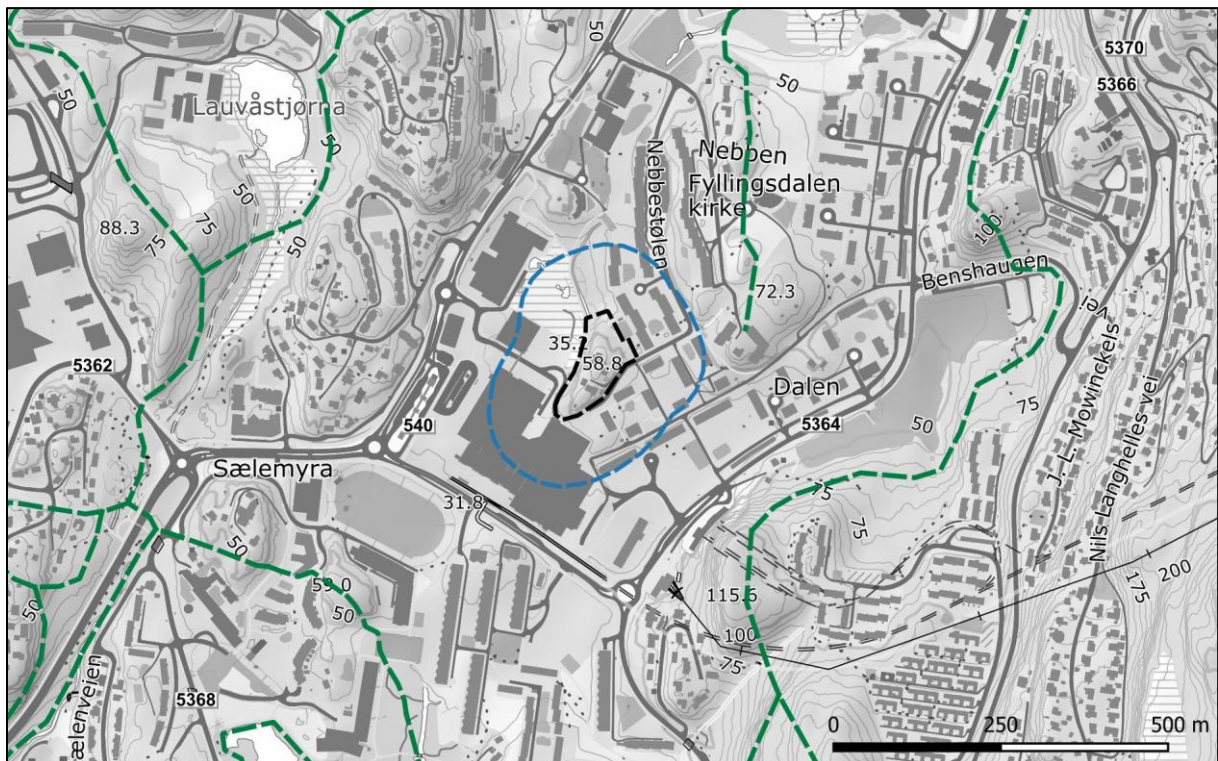
Landskapsøkologiske sammenhenger

Ingen økologiske korridorer er inntegnet innenfor influensområdet og det er heller ikke registrerte leveområder eller trekkruter til landlevende dyr. Den nærmeste registreringen av økologisk korridor ligger nordøst for planområdet (**Figur 6**) og er beskrevet som: *Sammenhengende vegetasjonsbelte i bebygde områder, hvor dyr som f.eks. rev kan ferdes* i kommuneplanens Temakart for blågrønne strukturer (KPA2018). Ikke alle korridorer er faktiske forbindelser, men også forslag til prinsipptraseer er tegnet inn. Linjene har heller ikke nøyaktig plassering eller bredde.

Framstad mfl. (2018b) omtaler egenskaper til grønn infrastruktur for å ta vare på landskapsøkologiske sammenhenger og foreslår blant annet at det ikke må være vesentlige barrierer

mot forflytning og at korridorene må ha en viss bredde for å være egnet, fra 5–10 meter til et par hundre meter for ulike organismer og økologiske prosesser. Bredere korridorer vil være mer robuste mot påvirkninger enn smalere. Avhengig av arter vil korridorene bli brukt på forskjellig måter.

Grøntområdene i planområdet henger ikke sammen med noen større grøntområder i nærheten og er ikke spesielt brede. De har dermed lite funksjon som økologisk korridor for mange artsgrupper. Bekken ved planområdet går hovedsakelig i rør eller er forbygd (**Figur 7**) og har dermed også lite funksjon som økologisk korridor. Grøntområdene har alltid noen funksjoner for noen artsgrupper, men det vurderes ikke at grøntområder i influensområdet er viktige for landskapsøkologiske sammenhenger.

Figur 6. Kartet viser planområde (svart stiplet linje), vurdert influensområde for fugl (blå stiplet linje) og blågrønne strukturer (grønn stiplet linje).

Mulige virkninger av tiltak

Det planlegges å bygge hovedsakelig boliger, men også noe næringsvirksomhet og de eksisterende boliger på toppen av kollen skal rives. Det er foreslått å etablere oppbrutt bebyggelse som en krans rundt kollen med grøntareal på toppen og det skal fjernes en god del masser fra området. Utbyggingen kommer til å føre til arealbeslag på en del av grøntarealene i planområdet.

Planområdet er sterkt påvirket av inngrep fra før, ingen naturtyper ble registrert i planområdet i 2023 og den eneste rødlistede plantearten som ble funnet er ask. Individet vil høyst sannsynlig gå tapt ved en utbygging av området, så tiltaket medfører tap av et enkeltindivid av ask, men ikke et funksjonsområde for arten.

Ingen funksjonsområder for rødlistede eller sårbare arter av fugl eller pattedyr ble avgrenset.

Tiltaket er planlagt i et område med mye lysforurensing fra før og det forventes derfor ikke å ha påvirkning på naturmangfoldet i planområdet. Det er heller ikke registrert spesielt lyssensitive arter i det aktuelle området.

Tiltaket vil ikke ha store negative konsekvenser for naturmangfoldet i planområdet siden det ikke er registrert naturtyper eller funksjonsområder for arter med forvaltningsinteresse. Tiltaket berører ingen økologiske korridorer i området og heller ikke trekkruter til landlevende dyr. Iht. metodikken i M-1941 vil naturområdene i planområdet ha noe verdi for naturmangfold og dersom disse områdene skulle bli helt ødelagt/sterkt forringet av tiltaket blir konsekvensen noe negativ.

Avbøtende tiltak

Det ble funnet en rekke fremmede plantearter over hele planområdet og det bør tas hensyn til å ikke spre disse videre under anleggsarbeid. Masser bør håndteres på stedet og infiserte masser bør leveres til egnet mottak hvis de skal flyttes (se Misfjord & Angell-Petersen 2018 for mer informasjon).

Fiskemåke hekker muligens i nærområdet av tiltaket. Det er ikke en sikker registrering av hekkeplass og i tilfelle bør det tas hensyn til det ved å unngå spesielt sprengning i hekkeperioden (mai-juli). Det foreslås at før eventuell sprengning i hekketid å forsikre seg at det ikke er hekkende fiskemåke i en avstand på under 250 m.

Nordvest for planområdet er det registrert et grunt og omdannet myrområde i AR5 (kilden.nibio.no, **Figur 7**) inntil en liten bekk (hovedsakelig lagt i rør) som hører til Sælenelva (VannforekomstID: 056-128-R). Sælenelva er vurdert til svært dårlig tilstand på grunn av store fysiske inngrep og avrenning (vann-nett.no). Hvis det er planlagt sprengning i planområdet bør det gjøres tiltak for å hindre avrenning og spredning av partikler til myr og vassdrag da disse kan være svært skadelige for organismer i vann.

Figur 7. Utklipp av NIBIOS Kilden som viser myrområdet nordvest for planområdet (t.v.). Foto av bekken ved planområdet (t.h.).

Oppsummering

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold vurderes som godt og er basert på offentlig tilgjengelig informasjon og botaniske undersøkelser i planområdet i juli 2023.

Ingen naturtyper etter MDs instruks eller økologiske funksjonsområder for arter av forvaltningsinteresse blir berørt av tiltaket (jf. Forvaltningsmål for naturtyper og arter; §§ 4 og 5 i Naturmangfoldloven).

Vurdering av naturmangfoldlovens §§ 8–12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Naturmangfoldlovens § 8 sier at kunnskapsgrunnlaget knyttet til områder der det er planer om nye inngrep skal være vitenskapelig basert. Samtidig skal kunnskapen som legges til grunn for verdi- og konsekvensvurderinger være tilstrekkelig og relevant for beslutninger.

Store deler av Fyllingsdalen inkludert planområdet ble kartlagt for både naturtyper og arter i 2022 etter Miljødirektoratets instruks. I tillegg ble det gjennomført botaniske undersøkelser i vekstsesongen under gode forhold der naturtyper og arter (karplanter, moser, lav og sopp) ble undersøkt av en botaniker. Det knyttes lite usikkerhet til kunnskapen om naturmangfoldet i planområdet.

Tiltaket vil føre til permanente arealbeslag i grøntområder med noe verdi for naturmangfold og ha negative virkninger på naturmangfoldet. Det knyttes lite usikkerhet til kunnskapen om påvirkning av permanente arealbeslag.

§ 9 Føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet gjelder for plan- eller byggesaker der kunnskap om det biologiske mangfoldet ikke er tilfredsstillende. I henhold til Naturmangfoldloven (jf. §§ 8 og 9) kan kommunen om nødvendig kreve at tiltakshaver gjennomfører undersøkelser med sikte på å forbedre kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapskravet skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risikoen for at det planlagte tiltaket kan skade naturmangfoldet.

Botaniske undersøkelser er gjennomført i vekstsesongen etter gjeldende instruks for kartlegging av naturtyper (M-2209, Miljødirektoratet 2023). Det er ikke utført fugleundersøkelser i hekkesesongen, men en del informasjon er tilgjengelig og det er et urbant område med forekomst av vanlige og vidt utbredte arter. Det er lite sannsynlig at planområdet på land er viktig som funksjonsområde for rødlistearter.

Føre-var-prinsippet vurderes å ikke komme til anvendelse her.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Naturmangfoldloven har gjennom § 10 innført et krav om å vurdere sumvirkninger av tekniske inngrep på biologisk mangfold. Det skal vurderes om tilstanden og bestandsutviklingen til arter/naturtyper kan bli vesentlig berørt. I vurderingen av samlet belastning bør det legges vekt på om det er andre tiltak som påvirker de samme artene/naturtypene i området.

Planlagt utbygging vil trolig ikke medføre at tilstanden og bestandsutviklingen til naturtyper eller arter blir vesentlig berørt.

Ingen konkrete prosjekter i nærområde er kjent, men i planbeskrivelsen for kommuneplanens arealdel fra Bergen kommune 2019 er Fyllingsdalen og Oasen-området tiltenkt prosjekter for boligbygging/fortetting. Det kan dermed forventes utbygging i nærområdet og den samlede belastningen på økosystemene og naturområder generelt vil øke.

§ 11 Tiltakshaver betaler

Naturmangfoldlovens § 11 pålegger tiltakshaver å bære kostnadene ved miljøforringelse. Det er tiltakshaver som dekker eventuelle kostnader for å hindre eller avgrense skader på naturmangfoldet.

Det er lite som kan avbøte permanente arealbeslag på naturområder.

For fremmede plantearter funnet i og ved planområdet bør det gjøres tiltak for å unngå spredning under anleggsarbeid. Misfjord & Angell-Petersen (2018) gir informasjon for enkeltarter og fremmedarter generelt.

Anleggsperioden kan være forstyrrende for hekkende fuglearter med økt støy og trafikk. Artene som lever i nærområdet til planområdet er nok vant til mye støy, men spesielt sprengning vil være uheldig. Det anbefales å unngå sprengning i hekketiden om våren.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker

I lovens § 12 er det gitt retningslinjer om at det skal velges teknikker, driftsmetoder og lokalisering som gir det beste samfunnsmessige resultatet, der hensyn til naturmangfoldet er en viktig faktor. Anleggsfasen bør utføres så skånsomt og miljøvennlig som mulig.

Referanser

Artsdatabanken (2023, 11. august). Fremmede arter i Norge – med økologisk risiko 2023.

<https://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>

Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021 Hentet 28.09.2023 fra

<https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>

Framstad, E., Bevanger, K., Dervo, B., Endrestøl, A., Olsen, S.L. & Pedersen, H.C. 2018.a Faggrunnlag for kartlegging av økologiske funksjonsområder for terrestriske arter. NINA Rapport 1598. Norsk institutt for naturforskning.

Framstad E, Bryn A, Dramstad W & Sverdrup-Thygeson A. 2018.b Grønn infrastruktur. Landskapsøkologiske sammenhenger for å ta vare på naturmangfoldet. NINA Rapport 1410. Norsk institutt for naturforskning. 84 s. ISBN: 978-82-426-3138-1

<https://www.bergen.kommune.no/styringsdokument/5587708> (Veileder – Naturmangfoldrapport Bergen kommune)

Miljødirektoratet 2022. Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. Veileder M-2209, 372 sider

Miljødirektoratet 2025. Håndbok M1941. Konsekvensutredning av klima og miljø.

<https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger>

Misfjord K. & Angell-Petersen S. 2018. Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter. Sweco Norge AS. 59 sider + vedlegg.

Databaser og nettbaserte karttjenester

Artsdatabanken. Artskart

<https://artskart.artsdatabanken.no/>

Miljødirektoratet. Naturbase

<http://kart.naturbase.no/>

Miljøstatus kart

<https://miljoatlas.miljodirektoratet.no/>

NIBIO. Kilden. Arealinformasjon på nett

<https://kilden.nibio.no>

Norge i Bilder, flybilder

<https://www.norgeibilder.no/>

Vann Nett

<https://vann-nett.no/>

Økologiske korridorer i Bergen kommune

<https://hub.arcgis.com/datasets/Bergen::%C3%B8kologiske-korridorer/>